

פרק 9 - תשתית

מקורות והגדרות

לוחות 1, 4-5, 9: ע'/תאגיז המים

- אספקת מים - סה"כ כמות המים שנקנתה מ"מקורות" ושהופקה במכוני המים העירוניים. מונח נרדף לאספקת מים הוא "תקבולי מים".
- צריכת מים - הצריכה בפועל - דהיינו, סה"כ כמות המים לחיוב לכל סוגי הצרכנים.
- פחת - כמות המים המחושבת כהפרש בין אספקת המים (תקבולי מים) לבין צריכת המים בפועל.
- מד מים משני - מכשיר המודד את כמות המים המסופקת ליחידת דיור אחת, דירה או עסק בבתים עם שתי יחידות דיור ויותר.
- מד מים כללי - מכשיר המודד במרוכז את כל כמות המים המסופקת לבית בו מותקנים מדי מים דירתיים. המכשיר מודד את הצריכה הנמדדת במדי המים הדירתיים וכן את הצריכה המשותפת של כל יחידות הדיור במקום.
- מד מים נפרד - מכשיר המודד את כל הכמות המים המסופקת לבית, או למתקנים כגון למגרש משחקים, איי תנועה וכדומה.

הנתונים בלוחות המתאגדים לביוט אינם כוללים את הרשת של "אגוד ערים איזור דן". עמידות צינורות המים והביוט מבוטאת ע"י ערך הקרוי PVA (PIPE VULNERABILITY ASSESSMENT). האינדקס נע בין 0 ל-100 (0=גרוע מאד, 100=מצויף).

לוח 2: ע'/המרכז למחקר כלכלי וחברתי ואגף תקציבים וכלכלה

לוח 3: משרד החקלאות, רשות המים

לוחות 6-8: ע'/אגף דרכים ומאור

עד שנת 2004 הנתונים בלוחות 6-8 התבססו על דוחות שנתיים של הסקר שהוכן על-ידי חברת יריב, הנדסה אזרחית - "מערכת ניהול אחזקת מיסעות בעיר תל-אביב-יפו". החל בשנת 2004 שונה אופי העבודה. איסוף הנתונים נעשה ע"י חברות חיצוניות - גלעד שלוש, יעוץ הנדסה אזרחית ופרופ' אילן ישי, חברת תשתיות תחבורתיות. בשנים האחרונות, ניתוח הנתונים נעשה על-ידי אגף דרכים ומאור, וזאת בעזרת מערכת ניהול מיסעות חדשה. כתוצאה מהשינוי, אם בעבר נערך סקר חלקי (25% מכלל הכבישים), החל ב-2004 בוצע סקר הנדסי בכל רשת המיסעות העירוניות. בשנים 2007 ו-2008 לא נערך סקר "מערכת ניהול אחזקת מיסעות בעיר ת"א-יפו". בשנת 2009 נערך סקר כזה, אך בזמן הוצאת השנתון לא התקבלו נתוני ה-PCI לשנת 2009. בשנת 2009 נמצא ש-121 ק"מ הינם דו-מסלוליים. כל מסלול חושב בנפרד, מכיוון שברחובות דו-מסלוליים כל מסלול מטופל בנפרד.

רחובות עורקיים (דהיינו, רחובות אשר חוצים את העיר לאורך או לרוחב ומובילים תנועה בין אזורים שונים שלה, כמו דרך נמיר) הוגדרו כקבוצה בפני עצמה ולא שויכו לאחד מ-9 רובעי העיר. בלוחות 9.8-9.6 לא נכלל הכביש המהיר של נתיבי איילון, שחוצה את העיר בתוואי של נחל איילון. איכות הכבישים מבוטאת ע"י אינדקס של מצב המיסעה (PAVEMENT CONDITION INDEX = PCI). האינדקס נע בין 0 ל-100 (גרוע מאד, 100=מצוין). במהלך 2007, לראשונה, נערך סקר הנדסי למצב המדרכות בעיר, הנמדד באמצעות "אינדקס מצב המדרכות" - SCI (SIDEWALK CONDITION INDEX = SCI). האינדקס נע בין 0 ל-100 (גרוע מאד, 100=מצוין).

לוחות 10-11: ע' /אגף שיפור פני העיר

לוחות 12-14: חברת החשמל לישראל - דין וחשבון סטטיסטי, לשנת 2009

תיאור והסבר

1. מים

כמות המים שסופקה לעירייה הסתכמה בשנת 2009 בכ-43.8 מיליון מ"ק בהשוואה לכ-47.8 מיליון מ"ק ב-2008 ולכ-48.8 מ"ק ב-2007 (לוח 9.1). בשנת 2009 חלה ירידה משמעותית של כ-8% באספקת המים לעיר בהשוואה לשנת 2008.

כמו בשנים קודמות, גם ב-2009, חלק ניכר מאספקת המים העירונית באה מ"מקורות" - כ-94%; היתר כ-6% סופקו על-ידי מכוני המים העירוניים. יחד עם זאת, יש לציין שאחוז המים שסופקו על-ידי מכוני המים בשנים 1999-2008 גבוה יחסית בהשוואה לשנים קודמות וזאת עקב מדיניות של שאיבה מוגברת מבארות המים העירוניים החל מיוני 1999 (לוח 9.1).

השוואת צריכת המים בשנת 2009 לעומת שנת 2008, מראה על ירידה משמעותית של 4.5% בצריכת המים, וזאת בנוסף לירידה של 5.5% בצריכת המים בין 2008 ל-2007. ב-2009 הירידה בצריכת המים הייתה בכל התחומים: במגורים וגינון (-0.8%), בתעשייה, בבתי מלון ובעסקים (-13.8%), במוסדות חינוך וציבור (-36.5%) ובגינון עירוני וציבורי (-20.9%). התפלגות צריכת המים העירונית בשנת 2009, לפי ייעוד, הייתה כדלהלן: כ-62% למגורים וגינון, 17% לתעשייה, עסקים ובתי מלון, כ-6% לגינון עירוני וציבורי, כ-3% למוסדות חינוך וציבור והיתר כ-11% (לוח 9.2).

כ-61% מסה"כ צריכת המים בעיר ב-2008 נצרכה על-ידי יחידות המגורים. האחוז המקביל לגבי עיריות בישראל הוא 65%. הצריכה השנתית לנפש במגורים בתל-אביב-יפו בשנת 2008 הייתה 70.7 מ"ק, והיא גבוהה ב-18% מזו שבעיריות בישראל (59.7 מ"ק לנפש) (לוח 9.3). גם בשנים קודמות, הנתון העירוני הנדון היה גבוה מהנתון הארצי. יש לכך הסברים אחדים: ראשית, בעיר חיים אלפי עובדים זרים שאינם נמנים במניין תושבי העיר ולכן צריכת המים שלהם נזקפת לצריכה של תושבי העיר, דבר שמגדיל את צריכת המים לנפש. שנית, גודל משק הבית הוא גורם חשוב המשפיע על צריכת המים לנפש: הצריכה לנפש במשקי בית קטנים היא יותר גדולה מזו שבמשקי בית גדולים. משקי הבית בת"א-יפו קטנים מאלה שבישראל ולכן צריכת המים בה לנפש גדולה יחסית. בנוסף, אוכלוסייה מבוגרת צורכת יותר מים מאשר אוכלוסייה צעירה. האוכלוסייה בעיר יותר מבוגרת מזו שבישראל, דבר זה תורם גם הוא להגדלת צריכת המים לנפש בעיר.

מחיר המים לצריכה ביתית משתנה על פי כמות הצריכה. מחיר המים ל-16 המ"ק הראשונים הנצרכים על-ידי יחידת מגורים בחודשיים הוא נמוך (מחיר א'). על מ"ק של צריכה מ-17 מ"ק עד ל-30 מ"ק המחיר הוא בינוני (מחיר ב'), ועל כל מ"ק נוסף החל מ-31 מ"ק המחיר הוא גבוה (מחיר ג'). ב-2009 - 61.8% מכמות המים לצריכה הביתית (כולל גינון) נמכרה במחיר א', 21.6% - במחיר ב', ו-16.5% - במחיר ג'.

בשנת 2009 נבדקה כל מערכת צינורות המים לאור פרמטרים של טיב והוקצה ערך עמידות בשם PVA (PIPE VULNERABILITY ASSESSMENT) לכל קטע צנרת בעיר. באופן כללי, מצבה של צנרת המים טוב - ה-PVA הממוצע עומד על 82. האינדקס נע בין 0 ל-100 (גרוע מאד, =100 מצוין).

2. כבישים ורחובות

אורכה של רשת הכבישים הסלולים בעיר בסוף 2009 הגיע ל-833 ק"מ (מתוכם 121 ק"מ הינם רחובות דו-מסלוליים) והם מתפרסים על שטח של 6,706 דונם, שמהווים כ-13% משטח העיר. הרחוב הממוצע של הכבישים הוא 8.1 מטר, עלייה של 5% בהשוואה לרחוב הממוצע של הכבישים בשנת 2000 (7.7 מטר) (לוח 9.6).

במסגרת סקר דרכים בעיר נמדדו התכונות הגיאוגרפיות שלהם, כמו אורך ושטח וגם ניתנה הערכה לאיכותם באמצעות "אינדקס מצב המיסעה" (האינדקס נע בין 0 ל-100, מנמוך לגבוה). בין השנים 1990 ל-1998 הידרדרה רמת איכותם של הכבישים ברשת העירונית ממצב המוגדר כטוב (PCI=74), למצב המוגדר כגרוע (PCI=51). לעומת זאת, בשנים 1999-2004 נרשמה מגמה רצופה של שיפור באיכות המיסעות (מציון 56 בשנת 1999 - רמה המוגדרת כרמת שירות "בינונית" עד לרמה של 78 המוגדרת כ"טובה" בשנת 2004). בשנת 2006 הייתה ירידה במדד ה-PCI לערך של 75 (עדיין מצב טוב). אולם, יש לזכור כי עד 2004 נערך סקר חלקי ב-25% מכלל הכבישים ובו נקבע מדד ה-PCI ורק החל ב-2004 נערך סקר הנדסי בכל רשת המיסעות העירוניות.

ב-2006 63% מכלל הכבישים מאספלט היו במצב טוב עד טוב מאוד, לעומת 66% בשנה הקודמת (ערכי PCI 70 עד 100), 11% - במצב בינוני, לעומת 13% בשנת 2005, 11% - במצב גרוע, בדומה לשנת 2005 והיתר 15% - במצב נכשל, לעומת 10% בשנת 2005 (ערכים נמוכים מ-40). באופן כללי, בשנת 2006 חלה ירידה במדד איכות המיסעה בכל אזורי העיר בהשוואה לשנת 2005. הירידה הניכרת ביותר הינה ברבעים 2 ו-9 בהם חלה ירידה בשיעור של 4 נקודות PCI. על-פי הנתונים, איכות הכבישים בצפון העיר ובמרכזה "בינונית-טובה" וציוני ה-PCI נעים בין 69 ל-79, ואילו בדרום העיר ברבעים 7 ו-8 המצב פחות טוב יחסית ומוגדר כ"בינוני" כאשר הציונים בו הם 65 ו-67, בהתאמה. מצב הרחובות העורקיים הוא טוב - 81 (לוח 9.8).

בשנים 2007 ו-2008 לא נערכו סקרי דרכים לקביעת מדד ה-PCI. כאמור, בשנת 2009 נערך סקר כזה, אך בזמן הוצאת השנתון לא התקבלו נתוני ה-PCI לשנת 2009.

כמו כן, במהלך 2007 נערך סקר הנדסי למצב המדרכות בעיר, הנמדד באמצעות "אינדקס מצב המדרכות" - SCI (האינדקס נע בין 0 ל-100, מנמוך לגבוה). מצב המדרכות בעיר ב-2007 מוגדר כ"בינוני" (SCI=63).

3. רשת התיעול והביוב

רשת צינורות התיעול העירונית הקיפה בסוף שנת 2009 כ-234 ק"מ צינורות, בהשוואה ל-230 ק"מ ב-2008 (לוח 9.9). התוספת השנתית ברשת התיעול בשנת 2009 הייתה 4 ק"מ.

מערכת הביוב בעיר ברובה גרוויטציונית; בחלקים מן העיר, מוזרם הביוב באמצעות 6 מכוני ביוב. 14 תחנות מטפלות בשאיבת מי קיץ במטרה למנוע זרימת ביוב לים ולנחלים. מערכת הביוב העירונית מחוברת למערכת של איגוד ערים דן לביוב ב-77 חיבורים גרוויטציוניים. בשנת 2009, נבדקה כל מערכת צינורות הביוב לאור פרמטרים של טיב והוקצה ערך עמידות בשם PVA (PIPE VULNERABILITY ASSESSMENT) לכל קטע צנרת בעיר. באופן כללי, מצבה של צנרת הביוב בינוני - ה-PVA הממוצע עומד על 44.

רשת צינורות הביוב העירונית כללה בסוף 2009 כ-596 ק"מ (594 ק"מ בשנת 2008). בשנת 2009 נוספו צינורות ביוב באורך 1.4 ק"מ, בהשוואה ל-2008. בסוף 2009 השטח המבויב עמד על 34,312 דונם.

4. תאורה

מצבת הפנסים בעיר כוללת את הפנסים ברחובות וכן את אלה שבגנים ובחורשות ומספרם בסוף 2009 עמד על 65,245 (ב-2008 64,600 וב-2007 63,300); מזה כ-32% כספית, 36% - נתרן לחץ גבוה, 13% מטל-הלייד, כ-15% - פנסי ליבון, כ-1% נורות פלואורסצנט וכ-3% - אחר. בסה"כ בעשור האחרון (1999-2009) הייתה עלייה של 37% במצבת הפנסים בעיר (47,500 ב-1999). 80% מהפנסים דולקים מרדת החשיכה עד עלות השחר, בעיקר במקומות שיש בהם תנועה רבה.

ב-2009 צריכת החשמל של תאורת הרחוב הגיעה ל-36.4 מיליון קוט"ש (37 מיליון קוט"ש ב-2008). קיימת מגמת ירידה בהשוואה לשנים קודמות: 39 מיליון קוט"ש ב-2005 ו-42 מיליון קוט"ש ב-2003. הירידה בצריכת חשמל לצורכי תאורה בשנים האחרונות מוסברת בכך, שהאחריות על התאורה בדרך נתיבי איילון עברה לחברת נתיבי איילון וגם משום שהוחלט על מדיניות חסכון בתחום התאורה. הירידה מוסברת גם בשל הקמת מרכז בקרה לתאורת רחובות. תאורת הרחוב מהווה כ-1.0% מסה"כ צריכת החשמל בעיר. ככל שנה, הפעילה מחלקת המאור תאורה קישוטית לחגים, לחגיגות ולאירועים שונים.

5. שיקום תשתיות ושיפור התחזוקה

משנת 1999 העירייה החלה בביצוע תוכנית חומש של פרויקט שיקום ושיפור תשתיות (שש"ת). הפעולות בשש"ת נעשות בתחומים הבאים: ריבוד כבישים ותיקון מדרכות, גנים וגינון, תאורת רחוב, ריהוט רחוב, חזות השכונה, תמרור ושילוט ועוד. תכנון הפרוייקט נעשה בשיתוף ועדי השכונות הרלוונטיות. בשנים 1999 - 2004 התוכנית בוצעה ב-57 שכונות הפרושות בכל חלקי העיר (צפון, מרכז ודרום), בהוצאה של כ-222 מיליון ש"ח. ברבעון האחרון של שנת 2004 החל סבב שני של פרויקט שש"ת וב-2009 נכללו בפרוייקט 11 שכונות בתקציב כולל של 18 מיליון ש"ח.

עבודת מינהל הבינוי והתשתית התמקדה ב-2009 בנושאים הבאים:

1. שיקום ופיתוח כבישים ומדרכות - במהלך השנה בוצע שיקום כולל של 25 רחובות ברחבי העיר, שכלל הן שיקום של תשתיות תת-קרקעיות והן של תשתיות עיליות. שוקמו קטעי כביש בכ-30 רחובות באורך של כ-8.1 ק"מ (המהווים כ-1.0% מהכבישים בעיר). כמו כן, שוקמו 40 קטעים של מדרכות ברחבי העיר, באורך כולל של 16.5 ק"מ.
2. הושלמו 13 קטעים חדשים ברשת שבילי האופניים באורך של 13 ק"מ. אורך רשת שבילי האופניים בעיר מסתכם ב-100 ק"מ.
3. מים, ביוב ותיעול - במהלך השנה שוקמה צנרת מים באורך של 8 ק"מ. כמו כן, הוחלפה צנרת ביוב באורך של 8 ק"מ ונוספה צנרת תיעול באורך של 4 ק"מ.
4. הוחלפו מתקני תאורה ב-100 מתחמים ברחבי העיר ושופצו 8 מרכזיות הדלקה. נמשכה הקמת מערכת בקרת תאורת רחוב. עד כה חוברו למרכז הבקרה 209 מרכזיות מתוך 410 מרכזיות הקיימות בעיר. המערכת מאפשרת לשלוט מרחוק על תפעול אופטימלי של המרכזיות תוך חיסכון של 15% בצריכת החשמל.
5. בתחום התנועה והנגישות - הותקן רמזור אחד חדש, הותקנו מערכות לדים (לחסכון באנרגיה) ב-8 צמתים בעיר, הוקמו 2 מעגלי תנועה חדשים, הותקנו 182 הנמכות במעברי חצייה (בנוסף ל-240 בשנת 2008 ו-230 בשנת 2007) והותקנו 110 פסי האטה חדשים.
6. גשרים - בוצע שיקום מלא של 3 גשרים.
7. בשנת 2009 שוקמו 4 מצוקי חוף.
8. בינוי ציבורי - בשנת 2009 בוצעו 80 פרויקטים של בינוי ציבורי. לקראת שנת הלימודים תש"ע בוצעו 15 פרויקטים והוקם גן ילדים בשכונת כוכב הצפון (שתי כיתות). כמו כן, בוצעו שיפוצים ב-14 בתי ספר וגני ילדים. עבודות השיפוץ כללו: שיפוץ פנים וחוף של המבנים, שיפוץ והקמה של מגרשי ספורט, התקנת מתקני ספורט ומשחקים, שיפוץ חצרות, עבודות בטיחות במבנים, איטום, צביעה ועוד.

6. שטחי הגינון בטיפול העירייה

הנטיעות העירוניות כוללות סוגים שונים של נטיעות (כגון: גנים וחורשות) המטופלות ע"י האגף לשיפור פני העיר בעירייה (הן אינן כוללות את פארק הירקון ואת פארק דרום, גנים במוסדות ציבור ובבניינים של חברות עסקיות, וגינון בבתי פרטיים).

שטחי הגינון בטיפול העירייה השתרעו נכון לאוגוסט 2010 על 6,019 דונם; מזה: 2,639 דונם (44%) גנים, 1,630 דונם (27%) חורשות, ו-1,751 דונם (29%) - פסי ירק, איי תנועה, גינון בחופים ואחר (לוח 9.10). זוהי עלייה של 4% בשטח הטיפול שבאחריות העירייה בהשוואה לשנה קודמת (ב-2008 - 5,770 דונם).

בסה"כ בעשור האחרון (2000-2010) חלה עלייה של 52% בשטחי הגינון שבטיפול העירייה. לשם השוואה, בשנת 2000 שטחי הגינון שבטיפול העירייה השתרעו על 3,970 דונם והם גדלו באופן הדרגתי ומתמשך לכל אורך התקופה.

שטחי הגינון שבטיפול העירייה מהווים 11.6% מסה"כ שטח העיר: הגנים מהווים 5.1% משטח העיר, החורשות - 3.1% ופסי ירק, איי תנועה, גינון בחופים ואחר - 3.4%. ברבעים 1-2 (צפון העיר) שטחי הגינון שבטיפול העירייה מהווים 12.3% מסה"כ שטח הרבעים, ברבעים 3-6 (הצפון הישן ומרכז העיר) - 8.4%, ברבעים 7-8 (יפו ודרום העיר) - 14.6% וברובע 9 (מזרח העיר) - 11.4%.

מספר העצים בעיר נאמד בכ-125,420. בשנת 2009 ניטעו 909 עצים ברחובות, בפסי ירק, בגנים ובחורשות, בהשוואה ל-2,510 עצים ב-2008 ובהשוואה ל-2,007, בה ניטעו 3,423 עצים.

פארק הירקון ("גני יהושע"), שאינו נכלל במסגרת הטיפול העירוני, משרת את תושבי תל-אביב-יפו וערי הסביבה, הפוקדים אותו בהמוניהם, במיוחד בשבתות ובחגים. הפארק נוסד ב-1970 וכלל אז 107 דונם. כיום מקיף הפארק כ-3,500 דונם. מבין נקודות המשיכה של הפארק: אמפיתיאטרון וואהל והספורטק (המשתרע על 180 דונם). פעילויות עיקריות שבוצעו בפארק "גני יהושע" במהלך שנת 2009:

1. הקמת תכנית חזון לחברה - נבחרה חברת ייעוץ לשם הכנת תכנית אסטרטגית לקיימות, אשר תכיל ניתוח מצב ותכנית קיימות בשילוב עם ראיונות שטח בקרב בעלי העניין של הפארקים. ההמלצות שיתקבלו לשם גזירת תכניות עבודה עתידיות, יעשו בשילוב עם מודלים מוכרים לניהול סביבתי של פארקים בעולם.
2. בדיקות בטיחות - בוצעו בדיקות בטיחות לכל מתקני המשחקים שבחברה לרבות מתקני הספורט שבספורטק צפון ובספורטק דרום. בוצעו גם בדיקות בטיחות לכל הגשרים, הפסלים והמזחים שבחברה. כל הליקויים שנמצאו טופלו ותוקנו באופן יסודי, לרבות פיקוח ואישור של מכון התקנים לגבי תיקון הליקויים שנמצאו במתקני המשחקים.
3. ארועים בגני יהושע - בשנת 2009 התקיימו בפארק ארועים רבים ומגוונים, להלן הבולטים: "אופרה בפארק לה סקאלה" - מופע אופרה פתוח לקהל הרחב, "פסטיבל דאנס סיטי" - פסטיבל ריקודים, מופע של הזמרת מדונה באזור גבעת המופעים, פסטיבל מתגייסים בחסות האגודה למען החייל, ארוע "אני ואתה" - מופע אמנים שרים אריק אינשטיין, ארועי עיר הנוער בספורטק צפון ועוד.

פארק מנחם בגין (פארק דרום) נמצא בדרום מזרח העיר. הפארק הוקם בשנת 1987. שטח הפארק הוא כ-1,100 דונם, מתוכם 500 דונם מפותחים ובהם מדשאות, חורשות עצים, מתקני משחקים, ו-2 אגמים שהגדול שבהם מיועד לסקי מים בכבלים ופינת חי. הספורטק בפארק (250 דונם) כולל מתקני משחק וספורט מגוונים.

גני הטבע (הגן הזואולוגי והגן הבוטני) משתרעים על 40 דונם. בגן הזואולוגי, מצויים כ-150 מינים של חיות בר ארץ ישראליות. בגן בית חולים לחיות בר, המשתרע על שטח של כ-16 דונם. בשנת 2007 שופץ הגן הבוטני והגן הזואולוגי בעלות כוללת של 600,000 ש"ח.

גן הפסגה שביפו העתיקה והגנים הסמוכים אליו (גן גשר-רעמסס, גן התמאם, גן המוזיאון וגן המדרון) משתרעים על כ-35 דונם. גנים אלה מתוחזקים על-ידי החברה לפיתוח יפו העתיקה (חברה עירונית-ממשלתית שהוקמה ב-1960).

בשנת 2009 נפתח לציבור פארק מדרון יפו שגודלו 220 דונם. הפארק הוקם לאחר עבודת מיחזור של אתר פסולת שהיה במקום.

החל תכנון שלב א' של הקמת פארק עירוני חדש בדרום העיר (פארק החורשות), בין רחוב קיבוץ גלויות בצפון, שדרות בן צבי בדרום ושכונת קריית שלום במזרח. הפארק יתוכנן ויעוצב על בסיס שחזור מרכיבי הנוף החקלאי ההסטורי וטיפוח המורשת הארכיאולוגית לצד פעילויות נופש ופנאי. בשלב א' ישתרע הפארק על שטח כולל של כ-80 דונם ובשלב הסופי יכלול כ-230 דונם.

רשות נחל הירקון הוקמה בשנת 1988 במטרה לשקם את הירקון ולהכשירו לפעילות קייט ונופש. אפיק הירקון עובר בתחום שבע רשויות ואורכו כ-28 ק"מ. הרשות מונה 18 גופים, ביניהם: משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, קק"ל, רשות הטבע והגנים, גני יהושע, מקורות, איגוד ערים דן (ביוב ואיכות הסביבה), רשות ניקוז הירקון, מינהל מקרקעי ישראל וחברה ממשלתית תיירותית (חמ"ת). הפעולות העיקריות שבוצעו בירקון במהלך השנים בתחום העיר תל-אביב-יפו כוללות: שיקום גדות הנחל (הכולל שיקום בתי גידול, בעיקר לבעלי חיים במים ולציפורים, ומניעת זיהום הנחל) וחסיונות של מקורות זיהום שונים. כמו כן, רשות הנחל פועלת להפסקת הזיהום, הדברת יתושים באמצעים ידידותיים לסביבה, טיפול בצמחיית גדות, מעורבות בקידום שבילי אופנים, הליכה וספורט, ומעורבות בנושאים תכנוניים בכל הקשור לירקון ולסביבתו. בשנת 2009 עמד התקציב השוטף של רשות נחל הירקון על כ-6 מיליון ש"ח.

שטח ה"ריאות הירוקות" בעיר (הכולל פארקים, גנים, חורשות, פסי ירק, ועוד) הסתכם ב-10,414 דונם (נכון לאוגוסט 2010), שהם כ-20% משטח העיר. בחישוב זה לא נכללו הגינות הפרטיות, עצים ברחובות וכן שטחים ירוקים במוסדות ציבור ובבניינים של חברות עסקיות, מכיוון שאין עליהם נתונים סטטיסטיים. משנת 1999 ואילך הייתה עלייה משמעותית בשטח ה"ריאות הירוקות" בעיר. בשנת 1999 היו כ-7,700 דונם של שטחים ירוקים ונכון לאוגוסט 2010 שטח זה מסתכם, כאמור, ב-10,414 דונם. דהיינו, ישנה עלייה של כ-35% בשטח ה"ריאות הירוקות" בעיר בהשוואה לשנת 1999.

7. צריכת חשמל

בשנת 2009 הגיעה צריכת החשמל בת"א-יפו לכ-3,824 מיליון קוט"ש ומספר הצרכנים הסתכם ב-229,713 (לוח 9.12). צריכת החשמל הביתית מהווה 32% מסה"כ צריכת החשמל, אך צרכניה מהווים 84% מסה"כ צרכני החשמל בעיר. חלקה של צריכת החשמל המסחרית והציבורית מגיע ל-62% מסה"כ צריכת החשמל בעיר, אך מספר צרכניה מגיע ל-14% מסה"כ הצרכנים. חלקה של צריכת החשמל למטרת תעשייה מגיע ל-5% מסה"כ וצרכניה מהווים 2% מכלל הצרכנים בעיר. בעשור האחרון (1999-2009) חלה ירידה של 35% במספר הצרכנים התעשייתיים ושל 19% בצריכה התעשייתית, לעומת זאת חלה עלייה של 12% במספר הצרכנים הביתיים ושל 32% בצריכה הביתית.

צריכת החשמל הביתית בת"א-יפו בשנת 2009 מגיעה ל-8.0% מסה"כ הצריכה הביתית בישראל, ומספר צרכניה מהווים 9.0% מסה"כ הצרכנים בארץ (לוח 9.13). חלקה של הצריכה המסחרית והציבורית בעיר מכלל צריכת החשמל המסחרית והציבורית בכל הארץ מגיע ל-15.3% ומספר צרכניה מהווה 13.0% מהסה"כ הארצי. ניכרת מגמת ירידה במספר הצרכנים ובצריכה התעשייתית הן ביחס לשאר הצרכנים בעיר והן לאורך השנים. כמו כן, בתחום זה קיימת מגמת ירידה באחוז של צריכת החשמל בעיר ומספר הצרכנים מתוך הנתון הארצי בעשור האחרון. אם ב-1999 הצריכה התעשייתית בעיר היוותה 2.7% מכלל הצריכה התעשייתית בארץ, ב-2009 ירד האחוז ל-1.9%. תמונה דומה עולה בקרב הצרכנים התעשייתיים, ב-1999 מספר הצרכנים התעשייתיים בעיר היווה 17.8% מכלל הצרכנים התעשייתיים בארץ, ואילו ב-2009 ירד האחוז ל-10.9%.